

Makteliten litar på sig själv

Makteliten 2006

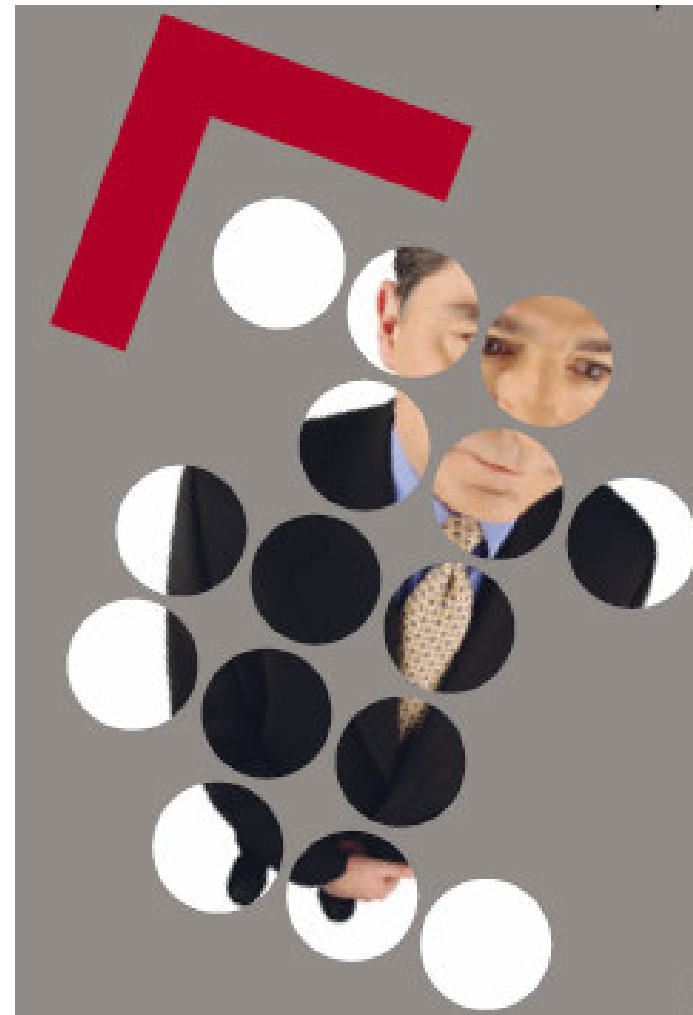
Rapport nr 8

Jeanette Bergström

Eva Bystedt

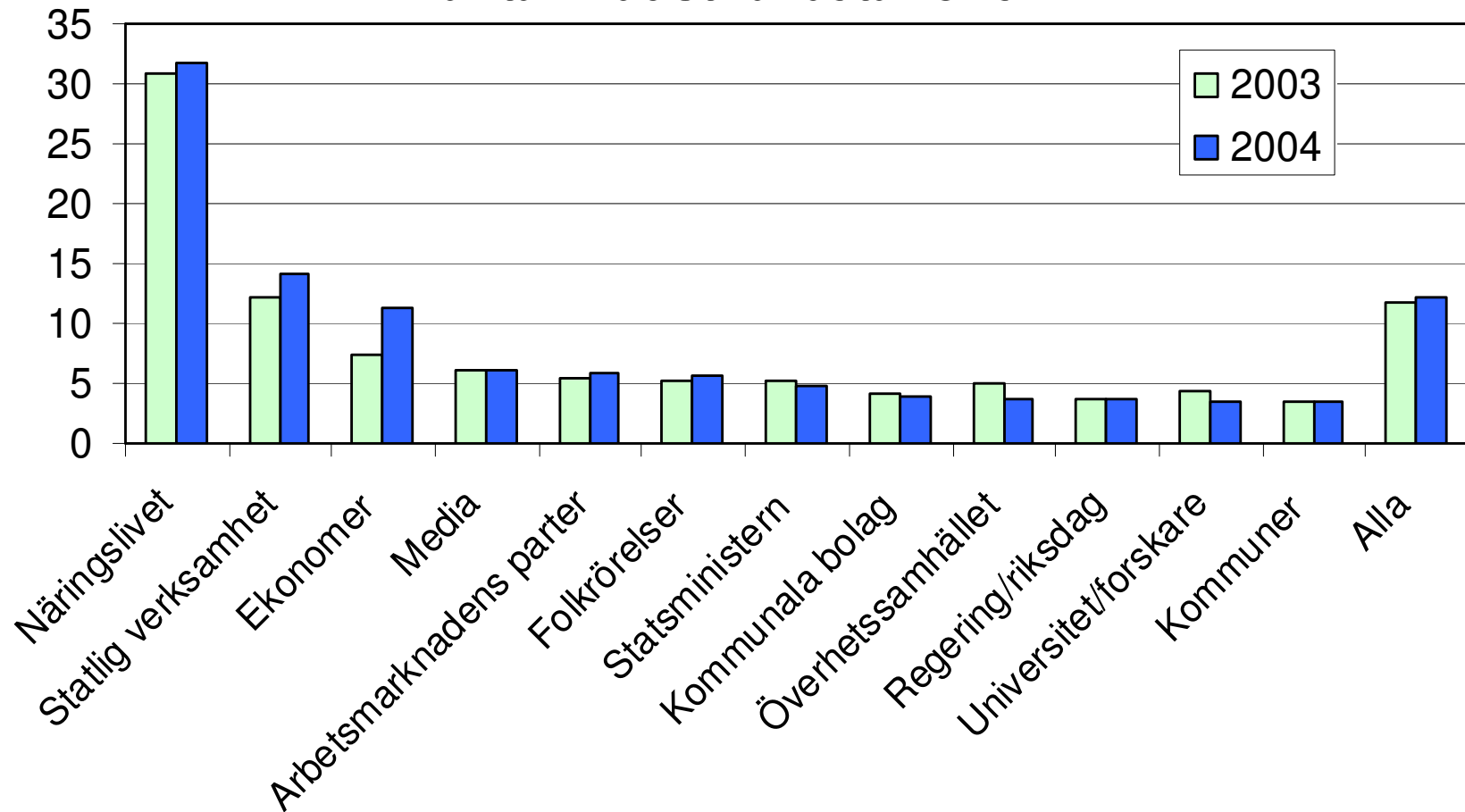
Åsa-Pia Järliden Bergström

Lena Westerlund

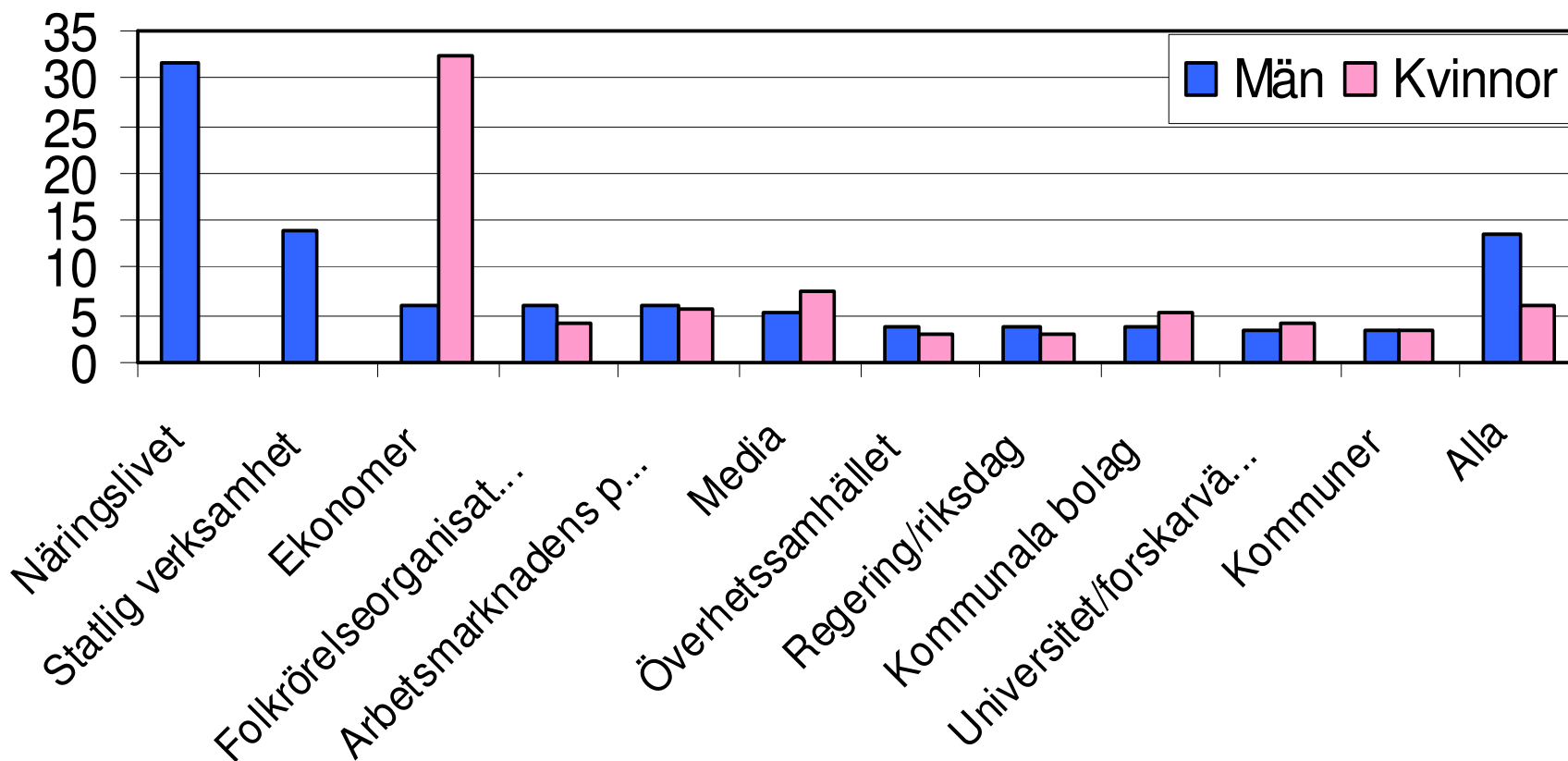

Elitgrupperna 2003 och 2004 antal industriarbetarlöner

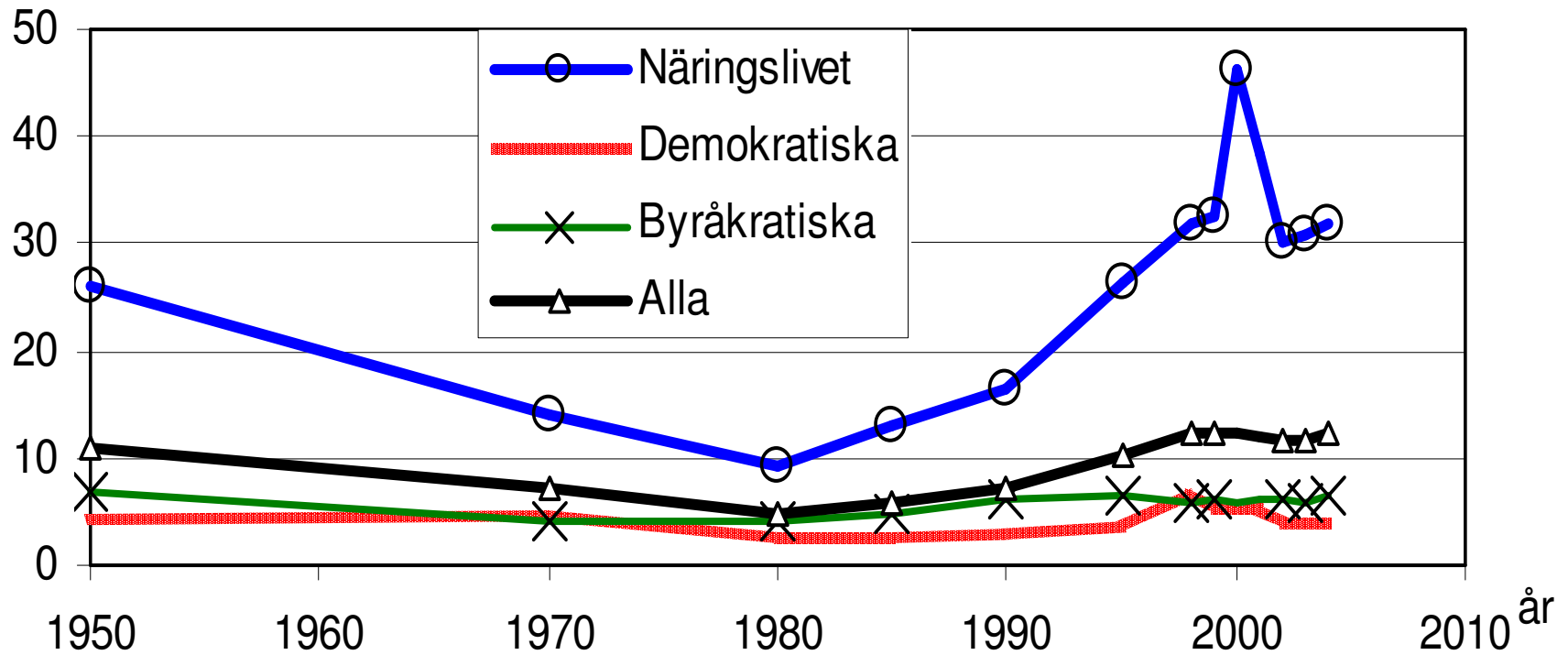

De elva maktgrupperna, kvinnor respektive män 2003 och 2004, antal industriarbetarlöner

Inkomstutvecklingen för tre huvudgrupper inom makteliten Antal industriarbetarlöner

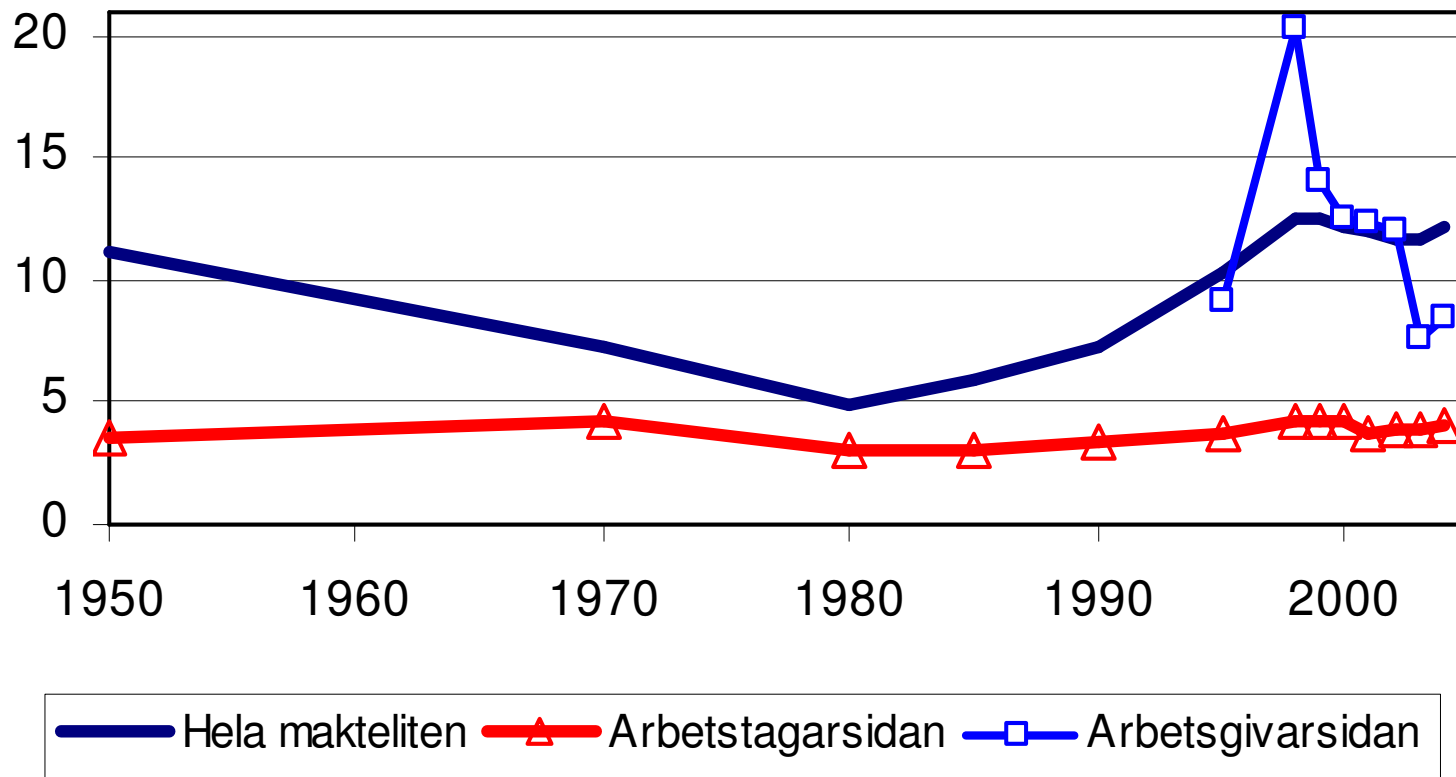

Näringslivseliten – högre upp 2004 än 1950

- > **Den ekonomiska eliten** - här ingår 50 VD-ar i näringslivet – den enda elitgrupp som **har större skillnad mot industriarbetarna 2004 än 1950** (32 industriarbetarlöner 2004)
- > **Den byråkratiska eliten** ligger still på cirka 6 industriarbetarlöner
- > **Den demokratiska eliten** – de förtroende och folkvalda - ligger också på samma relation 2004 som 1950 med 4 industriarbetarlöner

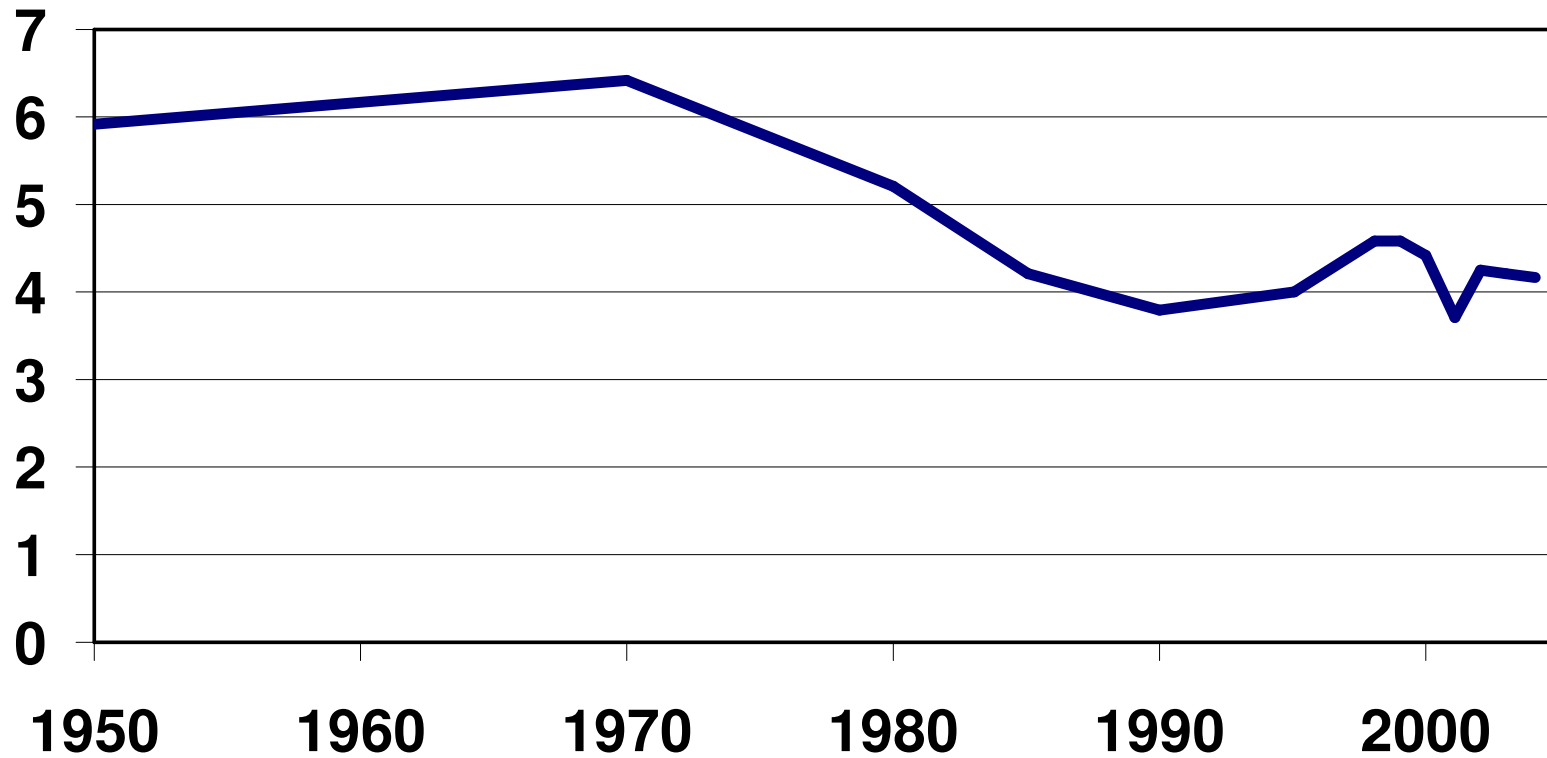

Arbetstagarsidan, arbetsgivarsidan och hela urvalet av makteliten, antal industriarbetarlöner

LO-ordförändens inkomst 1950-2004 Antal industriarbetarlöner

Ordförandes styrelsearvoden, antal industriarbetarlöner

	2004	2005	Marknadsvärde 2005- 12-31, Mkr
Ericsson*	11	12	440 672
Nordea	8	8	223 273
TeliaSonera	3	3	199 632
HoM	11	9	197 191
Volvo	5	5	158 063
Handelsbanken	5	5	131 910
SE-banken	6	7	115 026
Föreningssparbanken	5	6	114 812
Atlas Copco	5	5	107 430
Investor	6	6	106 481
Snitt	6	7	

Några sammanfattande resultat:

- > **Näringslivseliten har 32 gånger mer i inkomst än en industriarbetare – det betyder över 8 miljoner kronor**
- > **Andelen kvinnor i hela makteliten är 18 procent - i näringslivseliten är andelen noll**
- > **Maktelitens kvinnors inkomst är mindre än hälften av maktelitens mäns (45 procent av männens)**
- > **Förtroendevalda på arbetstagarsidan: Inkomsterna oförändrade och cirka 4 industriarbetarlöner sedan 1950**
- > **Förtroendevalda på arbetsgivarsidan: Inkomsterna 2004 ca 8 industriarbetarlöner (varierat mellan 8 och 20 industriarbetarlöner sedan 1995)**

Makteliten litar på sig själv– fungerar den nya självregleringen?

- > **Kod för svensk bolagsstyrning** trädde ikraft den 1 juli 2005
- > **Komplement till aktiebolagslagen** – norm, ej lag
- > **Kollegiet för Svensk Bolagsstyrning** följer genomförandet och kan ändra koden
- > **Stockholmsbörsen** övervakar koden, eftersom den är ett noteringskrav och har sanktioner

Kort om kodens innehåll, särskilt valberedning/ersättningar

- > Bärande princip för självreglering: ”**Följ eller förklara!**”
- > **Krav på ökad tydlighet i underlag och ökad beslutsmakt** till bolagsstämman
- > **Regler för valberedningens arbete** och krav på redovisning hur den arbetat
- > **Styrelsen** ska präglas av **mångsidighet och bredd**

Kort om Kodens innehåll /forts, särskilt valberedning/ersättningar

- > Bolagsstämman ska besluta om styrelsearvoden och samtliga aktie/aktiekursrelaterade program till bolagsledningen**
- > Styrelsen ska inrätta ett ersättningsutskott för ersättningsprogram till bolagsledningen**
- > Principer för ersättningar till bolagsledningen ska godkännas av stämman och redovisas utförligt**

LOs syn på bolagsstyrning – några huvudpunkter:

- > Styrelsens ansvar att se till att **etiska riktlinjer** fastställs för bolagets uppträdande
- > Företagen bör **redovisa om och hur de följer ILO:s åtta kärnkonventioner om arbetstagarnas rättigheter**, samt **OECD:s riktlinjer** för multinationella företag.
- > **Styrelsen** - präglas av mångsidighet och bredd. Jämn könsfördelning måste eftersträvas.
- > **Ersättningsutskott** ska inrättas. I **bolagsstyrningsrapporterna** ska tydligt redovisas hur ersättningarna är utformade och vilka personer som omfattas.

LOs granskning i Maktelit-rapporten: De tio största börsbolagens första bolagsstyrningsrapporter

- > Årlig bolagsstyrningsrapport - ett krav i koden**
- > Minimikrav på rapport– Förklara avvikelser**
- > 10 bolag granskade med ca 50 procent av börsvärdet den 31 december 2005**
- > Bolagen i storleksordning:**

**Ericsson, Nordea, Telia Sonera, H&M, Volvo
Handelsbanken, SEB, Föreningssparbanken
Atlas Copco, Investor**

LOs granskning i Maktelit-rapporten: De tio största börsbolagens styrelseordförandes arvoden

- > Dessa ordförandenas styrelsearvoden ökade med 11 procent i genomsnitt mellan 2004-2005**

För stora skillnader och enbart hälften är bra rapporter

- > Ungefär hälften av rapporterna är bra rapporter, utifrån en helhetsbedömning kring deras utformning.**
- > Alltför stora skillnader i utformning och ambitionsnivå**
- > Stora skillnader försvårar för granskning och bedöma bolagen ur förtroende-synvinkel**

Kollegiet bör göra en mall för rapporterna

Svag rapportering om ekonomiska ersättningar till bolagsledning

> ”Högambitions-varianten” - Enbart 2 bolag

> ”Lågambitions-varianten” – Hela 4 bolag

Allvarlig brist i central förtroendefråga

Huvuduppgift för kollegiet att hitta en norm för rapportering med hög ambition!

Rapportering om jämställdhet

- >Koden har inga formella rapporteringskrav på jämställdhetsområdet**
- >En jämn könsfördelning ska dock eftersträvas i styrelsen och redovisning av hur valberedningen arbetat**
- >Bolagen som vi granskat anser inte att bolagsstyrningsrapporterna är ett instrument för att redovisa framsteg i denna fråga**
- >Negligering av viktig förtroende- och legitimitetsfråga**

Kollegiet bör säkerställa att koden också kan bidra till bättring i jämställdhet inom börsbolagen!

Kollegiets första slutsatser om 74 bolagsstyrningsrapporter

- > ”Koden har tillämpats med gott omdöme och fått betydande spridning”**
- > Generellt informationsrika rapporter, dock inte när det gäller principer för ersättningar**
- > 24 % har helt följt koden**
- > Bland de bolag som avvikit har i snitt 3 avvikelser noterats**
- > 19 % har rapporterat enbart en avvikelse.**

Kollegiets första slutsatser om 74 bolagsstyrningsrapporter /forts

> Flest rapporterade avvikelser från:

- 1.krav på presentation och beslut på årsstämman om principer för ersättningar till bolagsledningen**
- 2.valberedningens sammansättning**
- 3. inrättande av revisions- och ersättningsutskott**

Alltför många allvarliga avvikelser!

Makteliten litar på sig själv

Lars Otterbeck, vice ordförande i kollegiet för svensk bolagsstyrning:

"Vi brukar också säga i kollegiet för bolagsstyrning att det finns inget välskött bolag som betalar högre ersättningar än nödvändigt".